

Հավելված № 1

“ՎՏԲ-Հայաստան Բանկ” ՓԲԸ Խորհրդի Որոշմամբ
«27» հունվարի 2016 թ. № 1/2016 Արձանագրություն

“ՎՏԲ-Հայաստան Բանկ” ՓԲԸ Խորհրդի Նախագահ

Մ.Լ.Յակունին

“ՎՏԲ-ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲԱՆԿ” ՓԲԸ
ԿՈՐՊՈՐԱՏԻՎ ԷԹԻԿԱՅԻ ԿՈՂԵՔՍ

ԵՐԵՎԱՆ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԳԼՈՒԽ 1 ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ.....	3
ԳԼՈՒԽ 2 ԿՈՂԵՔՍԻ ՆՊԱՏԱԿԸ ԵՎ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ	3
ԳԼՈՒԽ 3 ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՈՐՊՈՐԱՏԻՎ ԱՐԺԵՔՆԵՐԸ ԵՎ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ	3
ԳԼՈՒԽ 4 ՇԱՀԵՐԻ ԲԱԽՈՒՄ	4
ԳԼՈՒԽ 5 ՓՈԽՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՀԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐԻ, ԳՈՐԾՆԿԵՐՆԵՐԻ, ՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ ՍՈՒՆԻՑԻՊԱԼ ԻՇԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ՀԵՏ	5
ԳԼՈՒԽ 6 ՓՈԽՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՄՐՑԱԿԻՑՆԵՐԻ ՀԵՏ	6
ԳԼՈՒԽ 7 ՓՈԽՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ	6
ԳԼՈՒԽ 8 ԿՈՐՊՈՐԱՏԻՎ ՈՃ	6
ԳԼՈՒԽ 9 ԲԱՆԿ ԵՎ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	7
ԳԼՈՒԽ 10 ԲԱՆԿԻ ԳՈՒՅՔԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄ	8
ԳԼՈՒԽ 11 ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ ԵՎ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	8
ԳԼՈՒԽ 12 ՀԱԿԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆ ԿՈՌՈՒՊՑԻԱՅԻՆ	8
ԳԼՈՒԽ 13 ԻՆՍՍՅԵՐԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՈՉ ԻՐԱՎԱՉԱՓ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԵՎ ՇՈՒԿԱՆ ՄԱՆԻՊՈՒԼՅԱՑԻԱՅԻ ԵՆԹԱՐԿՄԱՆ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՈՒՄ	9
ԳԼՈՒԽ 14 ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԲԱՑԱՀԱՅՏՈՒՄ	10
ԳԼՈՒԽ 15 ՕՐԵՆՍԴՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԻ ԵՎ ԲԱՆԿԻ ՆԵՐՔԻՆ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԱԿՏԵՐԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒՄ	10
ԳԼՈՒԽ 16 ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԷԹԻԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՎ	10
ԳԼՈՒԽ 17 ՍՈՒՅՆ ԿՈՂԵՔՍԻ ԽԱԽՏՈՒՄ	11

ԳԼՈՒԽ 1

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹԵՐ

1. Սույն «Կորպորատիվ էթիկայի կոդեքս»-ը (այսուհետ՝ Կոդեքս) «ՎՏԲ-Հայաստան Բանկ» ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ Բանկ) ներքին իրավական ակտն է, որով սահմանվում են գործնական վարքագծի և էթիկայի սկզբունքները և կանոնները, և որոնք պարտադիր են Բանկի բոլոր աշխատողների համար՝ անկախ նրանց զբաղեցրած պաշտոններից, այդ թվում Խորհրդի, Տնօրինության անդամների համար:
2. Կոդեքսը մշակվել է միջազգային իրավունքի նորմերի ընդունված սկզբունքների, ՀՀ օրենսդրության, ՀՀ Կառավարության 2010թ. դեկտեմբերի 30-ի թիվ 1769-Ս որոշմամբ կիրառման համար խորհուրդ տրված ՀՀ Կորպորատիվ կառավարման կոդեքսի հիմնական էթիկական նորմերի և սկզբունքների և Բանկի ներքին իրավական ակտերի հիման վրա:
3. Բոլոր ներքին իրավական ակտերը, Բանկի կազմակերպա-կարգադիր, այդ թվում հաճախորդների, գործընկերների, պետական և մունիցիպալ իշխանության մարմինների, մրցակիցների և Բանկի աշխատողների հետ հարաբերությունները ձևակերպող փաստաթղթերը մշակվում են հաշվի առնելով Կոդեքսի դրույթները:
4. Տնօրինության անդամները և բոլոր աշխատողները պարտավոր են պահպանել Կոդեքսի ստանդարտները, երբ գործում են Բանկի անունից՝ անկախ իրենց գտնվելու վայրից, ինչպես նաև անկախ այն հանգամանքից՝ Բանկում աշխատանքը նրանց համար մշտական, թե համատեղության կարգով է հանդիսանում:
5. Բանկն իր գործնական պրակտիկայում հաշվի է առնում գործունեության հասարակական նշանակալի ասպեկտները և իր պատասխանատվությունը բաժնետերերի, հաճախորդների, գործընկերների, հասարակության և պետության հանդեպ (այսուհետ՝ Շահագրգռված անձինք):

ԳԼՈՒԽ 2

ԿՈՂԵՔՍԻ ՆՊԱՏԱԿԸ ԵՎ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

6. Կոդեքսի նպատակն է Բանկի, դրա կառավարման մարմինների, աշխատողների (այսուհետ՝ Ղեկավարներ և աշխատողներ) համար գործնական վարքագծի և էթիկայի սկզբունքների և կանոնների սահմանումը՝ ուղղված Բանկի կապիտալացման, ֆինանսական կայունության և արդյունավետության բարձրացման:
7. Կոդեքսի խնդիրներն են.
 - 1) Բանկի աշխատողների կողմից իրենց պաշտոնական պարտականությունները կատարելիս Բանկի հաճախորդների, գործընկերների, բաժնետերերի և կոլեգաների հանդեպ անձնական պատասխանատվության գիտակցման ապահովում,

- 2) Բանկի և հաճախորդների, գործընկերների, պետական և մունիցիպալ իշխանության մարմինների, մրցակիցների և Բանկի աշխատողների միջև փոխհարաբերությունների հիմունքների սահմանում,
- 3) բաժնետերերի, հաճախորդների, գործընկերների և Բանկի աշխատողների շահերի պաշտպանություն:

ԳԼՈՒԽ 3

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՈՐՊՈՐԱՏԻՎ ԱՐԺԵՔՆԵՐԸ ԵՎ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ

8. Բանկի գործունեության հիմնական կորպորատիվ արժեքները և սկզբունքները, որոնց վրա հիմնվում է Կողեքսը, հետևյալն են.
 - 1) հարգանք անձի արժեքի և արժանապատվության նկատմամբ. Բանկը հարգում է մարդու իրավունքները և ազատությունները՝ անկախ նրա ռասայական, ազգային պատկանելությունից, սոցիալական կարգավիճակից, քաղաքական համոզմունքներից և իրավական կարգավիճակից, դրանց պահպանումը Բանկի կարևորագույն արժեքներից է,
 - 2) ազնվություն և փոխադարձ հարգանք. Բանկն իր փոխհարաբերությունները բաժնետերերի, Տնօրինության, Խորհրդի անդամների և աշխատողների, հաճախորդների, գործընկերների, պետական և մունիցիպալ իշխանության մարմինների ներկայացուցիչների հետ կառուցում է ելնելով ազնվության և փոխադարձ հարգանքի սկզբունքներից: Բանկը հարգում է նրանց արժեքները, զգացմունքները և դիրքորոշումը,
 - 3) արդարություն. Բանկը միշտ հարգալից վերաբերմունք է դրսևորում մարդկանց հանդեպ, ընդ որում, Բանկը թույլ չի տալիս աշխատանքի ընդունելու և ծառայության մեջ առաջխաղացման, ինչպես նաև նյութական խրախուսման հարցում անհիմն արտոնությունների տրամադրում,
 - 4) օրինականություն և պատասխանատվություն. Բանկը ձգտում է անշեղորեն պահպանել միջազգային իրավունքի ընդունված սկզբունքները և նորմերը, ՀՀ և իր գործունեության իրականացման երկրների օրենսդրությունը, Կողեքսի դրույթները և Բանկի այլ ներքին իրավական ակտերը: Բանկը պատասխանատվություն է կրում բաժնետերերի հանդեպ՝ իր գործունեության արդյունքների համար, հաճախորդների հանդեպ՝ բանկային ծառայությունների որակի համար, գործընկերների հանդեպ՝ պարտավորությունների պատշաճ կատարման համար, հասարակության և պետության հանդեպ՝ անձի, նրա իրավունքների և ազատությունների նկատմամբ հարգալից դրսևորման, ՀՀ տնտեսության զարգացման գործում ներդրման համար,
 - 5) շահութաբերություն. շահույթի ստացումը Բանկի կայուն աճի և զարգացման հիմքն է, Բանկի կողմից շահութաբերությունը դիտարկվում է որպես իր պարտքը բաժնետերերի և բոլոր շահագրգռված կողմերի առջև,
 - 6) ծառայությունների բարձր որակ և պրոֆեսիոնալիզմ. Բանկը մատուցում է որակի բարձր ստանդարտներին համապատասխանող ծառայություններ և սահմանում է արդարացի շուկայական գներ: Բանկը ձգտում է մշտական ինքնակատարելագործման,

նորարարության, փնտրում լավագույն միջոցներ և հնարավորություններ ավելի արդյունավետ աշխատանքի համար,

7) աշխատողների առողջության պահպանում. Բանկը դիտարկում է աշխատանքային կոլեկտիվը որպես իր երկարատև և կայուն զարգացման կարևորագույն բաղադրիչ: Դրա հետ կապված Բանկի կողմից ապահովվում է ոչ միայն աշխատողների առողջապահության պահպանման՝ օրենսդրությամբ նախատեսված միջոցառումների անցկացում, բայց նաև իրագործում է այդ բնագավառում լրացուցիչ սոցիալ ծրագրերի շարք,

8) նվիրվածություն գործին. Բանկի Ղեկավարները և աշխատողները նվիրված են ընդհանուր գործին և ձգտում են հասնել դրված նպատակներին,

9) պարզություն. Բանկն իր բաժնետերերի, հաճախորդների, գործընկերների, պետական և մունիցիպալ իշխանության մարմինների, Ղեկավարների և աշխատողների հետ հարաբերություններում կիրառում է առավելագույն պարզության և թափանցիկության քաղաքականություն՝ իրավահավասարության պայմաններով: Բանկը ձգտում է օգտագործել հաղորդակցման բոլոր հասանելի ուղիները (տեղեկատվության մեթոդները). մամլո ասուլիսներ, գործնական հանդիպումներ, տպագրական հրատարակություններ, հեռահաղորդակցման միջոցներ, ինչպես նաև Համացանցը՝ Բանկի մասին բաց տեղեկատվության՝ բոլոր Շահագրգռված անձանց ազատ հասանելիությունն ապահովելու համար,

10) անվտանգություն և աշխատանքի արդյունավետություն. Բանկը ձեռնարկում է բոլոր անհրաժեշտ միջոցները Բանկի, հաճախորդների, գործընկերների, Դիտորդ խորհրդի անդամների և աշխատողների հանդեպ երրորդ անձանց կողմից ցանկացած անօրինական գործողությունները կանխելու համար: Բանկը հատուկ ուշադրություն է ցուցաբերում իր աշխատողների աշխատանքի արդյունավետությունը և անվտանգությունը ապահովող պայմաններ ստեղծելու համար:

ԳԼՈՒԽ 4

ՇԱՀԵՐԻ ԲԱՆՈՒՄ

9. Շահերի բախումը ներկայացնում է արդյունավետության նվազեցում ղեկավարների կամ աշխատողների կողմից երկու կամ ավելի գործառույթների միաժամանակյա կատարման դեպքում, երբ մեկի կատարումը պոտենցիալ անհնար է դարձնում մյուսի կատարումը, ազդում է կատարվող աշխատանքների և (կամ) տրամադրվող ծառայությունների արդյունավետության և օբյեկտիվության վրա:

10. Բանկը խորհուրդ է տալիս Խորհրդի, Տնօրինության և այլ կոլեգիալ մարմինների (հանձնաժողովների, կոմիտեների) անդամներին ձեռնպահ մնալ վերը նշված կոլեգիալ մարմինների նիստերին քվեարկելուց, օրակարգի համապատասխան հարցերով և հեռակա կարգով քվեարկությունից այն դեպքերում, երբ նրանց մոտ առկա է անուղղակի կամ ուղղակի շահ որոշման ընդունման մեջ:

11. Բանկը ձեռնարկում է բոլոր անհրաժեշտ միջոցները և իրականացնում բոլոր անհրաժեշտ միջոցառումները Բանկում առաջացող շահերի բախումների կանխարգելման և կարգավորման (վերացման) ուղղությամբ:
12. Շահերի բախման առաջանալուց խուսափելու նպատակով սահմանվել են Բանկում շահերի բախման առաջացման հնարավոր դեպքերը, դրանց կանխարգելման միջոցները, որոնք պետք է պահպանվեն Բանկի Ղեկավարների և աշխատողների կողմից:
13. Բանկը խորհուրդ է տալիս աշխատողներին նախապես և Բանկի ներքին իրավական ակտերով սահմանված կարգով տեղեկացնել շահերի բախման կառավարման համար պատասխանատու կառուցվածքային ստորաբաժանմանը Բանկում շահերի բախման պոտենցիալ կամ առկա դեպքերի մասին:
14. Գործառնական ռիսկերի նվազեցման նպատակով թույլ չի տրվում ընդունել աշխատանքի միևնույն մասնաճյուղում, վարչությունում կամ նմանատիպ կառուցվածքային ստորաբաժանումում (բաժին կամ ծառայություն Դեպարտամենտի տնօրենի կամ Գլխավոր տնօրենի անմիջական վերահսկողության տակ) ուղղակի ազգակցական կապի մեջ գտնվող աշխատակիցների:
15. Բանկն ըմբռնմամբ է մոտենում աշխատողների հասարակական, մանկավարժական, գիտահետազոտական և ձեռնարկատիրական գործունեությանը՝ Բանկի վրա տվյալ գործունեության բացասական ազդեցության բացակայության պայմանով, ինչպես նաև աշխատողի կողմից իր պաշտոնական պարտականությունների կատարման վրա անմիջական բացասական ազդեցության բացակայության պայմանով:

ԳԼՈՒԽ 5

ՓՈԽՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՀԱՃԱՆՈՐԴՆԵՐԻ, ԳՈՐԾՆԿԵՐՆԵՐԻ, ՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ ՄՈՒՆԻՑԻՊԱԼ ԻՇԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ՀԵՏ

16. Բանկի հարաբերությունները բաժնետերերի, հաճախորդների, ներդրողների, վարկատուների, գործընկերների, պետական և մունիցիպալ իշխանության մարմինների ներկայացուցիչների հետ կառուցվում են բարեխղճության, ազնվության, պրոֆեսիոնալիզմի, փոխադարձ վստահության և հարգանքի, հաճախորդի շահերի նախապատվության, պարտավորությունների անքակտելիության, կիրառելի օրենսդրությամբ նախատեսված տեղեկատվության բացահայտման լրիվության, դատաքննությունից առաջ բանակցությունների նախապատվության սկզբունքներով:
17. Բանկի աշխատողները պարտավոր են գործադրել բոլոր ջանքերը Բանկի հաճախորդի և/կամ գործընկերոջ իրավունքների ոտնահարման իրավիճակների առաջացման ցանկացած ռիսկերի նվազեցման համար: Ընդ որում, հաճախորդի և/կամ գործընկերոջ իրավունքների ոտնահարման իրավիճակների առաջացման ռիսկերի նվազեցումը չպետք է հանգեցնի որևէ ռիսկերի բարձրացմանը Բանկի համար:
18. Բանկը ձգտում է պայմանագրային պարտավորությունների կատարմանը և գնահատում է գործնական հարաբերությունները:

19. Բանկը բանակցություններ է վարում փոխադարձ հարգանքի և փոխադարձ եկամուտի հիմունքների վրա պայմանագրերի կնքման շուրջ: Գործնական հարաբերությունների կառուցման ընթացքում Բանկը ձգտում է մատուցել որակյալ ծառայություններ բարձր որակական մակարդակով: Վեճի դեպքում Բանկը ձգտում է մշակել փոխադարձ կիրառելի և արդար որոշում:
20. Բանկը ձգտում է անշեղորեն պահպանել հանցավոր ճանապարհով ստացած եկամուտների օրինականացմանը հակազդելու հետ կապված ՀՀ օրենսդրությունը և վարել գործերը հուսալի հաճախորդների, կոնտրգործակալների հետ, որոնք զբաղվում են օրինական գործունեությամբ և ստանում եկամուտներ միայն օրինական աղբյուրներից:
21. Բանկի Ղեկավարները և աշխատողները ուշադիր քննարկում և ժամանակին արձագանքում են Բանկի նկատմամբ բաժնետերերի, հաճախորդների, ներդրողների, վարկատուների, գործընկերների, պետական և մունիցիպալ իշխանության մարմինների ներկայացուցիչների կողմից Բանկի հասցեին ներկայացրած դիտողությունները, բողոքները և պահանջները:

ԳԼՈՒԽ 6

ՓՈԽՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՄՐՑԱԿԻՑՆԵՐԻ ՀԵՏ

22. Բանկը կառուցում է իր փոխհարաբերությունները մրցակիցների հետ ազնվության և փոխադարձ հարգանքի սկզբունքների հիման վրա: Բանկը դիտարկում է մրցակիցներին որպես իր զարգացման լրացուցիչ խթան:
23. Բանկը կառուցում է իր փոխհարաբերությունները մրցակիցների հետ ՀՀ օրենսդրության հիման վրա հաշվի առնելով բիզնեսի վարման նորմերը և գործնական վարքագծի կանոնները:
24. Մրցակիցների հետ տարաձայնությունների և վեճերի առաջացման դեպքում Բանկը նախապատվություն է տալիս բանակցություններին և փոխզիջողությանը:

ԳԼՈՒԽ 7

ՓՈԽՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ

25. Բանկը կառուցում է իր փոխհարաբերությունները աշխատողների հետ երկարաժամկետ համագործակցության, փոխադարձ հարգանքի և փոխադարձ պարտավորությունների անշեղորեն կատարման սկզբունքների հիման վրա:
26. Բանկը աշխատանքի ընդունելիս, աշխատավարձ վճարելիս, աշխատանքում առաջընթացի դեպքում թույլ չի տալիս իր աշխատողների նկատմամբ որևէ խտրականության ցուցաբերում քաղաքական, կրոնական, ազգային, գենդերային և այլ հարցերում:

27. Բանկը ստեղծում է անհրաժեշտ պայմաններ աշխատողների մասնագիտական աճի, սոցիալական բարեհաջողության համար:
28. Աշխատողները պետք է թույլ չտան այնպիսի իրավիճակների առաջացում, որոնք կարող են հանգեցնել Բանկի գործնական հեղինակությանը, այլ ոչ նյութական և նյութական շահերին վնաս հասցնելուն:
29. Բանկը խրախուսում է ռիսկերի կառավարման մշակույթի զարգացում: Աշխատողների կողմից իրենց պարտականությունները կատարելիս անհրաժեշտ է հատուկ ուշադրություն ցուցաբերել հնարավոր ռիսկերի նկատմամբ, որոնք Բանկի համար կարող են կորուստների առաջացման հանգեցնել, ինչպես նաև Բանկի ներքին իրավական ակտերով սահմանված կարգով տեղեկացնել Բանկի համապատասխան կառուցվածքային ստորաբաժանմանը (կախված ռիսկերի տեսակից) այդպիսի ռիսկերի առկայության մասին:
30. Աշխատողի վարքագիծը չպետք է խախտի հասարակության վստահությունը Բանկի հանդեպ կամ սպառնա նրա ծառայողական պարտականությունների կատարման հնարավորությանը:
31. Աշխատողները ՀՀ օրենսդրության դրույթներին, Կոդեքսին, Բանկի ներքին իրավական ակտին համապատասխան պարտավոր են պահպանել ծառայողական տեղեկատվությունը, չհրապարակել և այլ կերպ չտարածել տարածման ոչ ենթակա ծառայողական տեղեկատվությունը Բանկի, դուստր կազմակերպությունների մասին, ինչպես նաև չօգտագործել ծառայողական տեղեկատվությունը անձնական նպատակներով և իրենց փոխկապակցված անձանց շահերից ելնելով, բացառությամբ դեպքերի, երբ այդ տեղեկատվության հրապարակումը կիրառելի օրենսդրության պահանջների ուժով ուղղակի թույլատրված կամ պարտադիր է:

ԳԼՈՒԽ 8

ԿՈՐՊՈՐԱՏԻՎ ՈՃ

32. Բանկը դիտարկում է իմիջը որպես կարևոր գործիք իր առջև դրված նպատակներին հասնելու և խնդիրները լուծելու գործում: Այսպիսով, բոլոր աշխատողների կարևորագույն մասնագիտական պարտականություններից մեկը, անկախ զբաղեցրած պաշտոնից, հանդիսանում է կորպորատիվ մշակույթի պահանջների և աշխատողի իմիջի պահպանման ուղղությամբ ամենօրյա աշխատանքը:
33. Բանկի Ղեկավարները և աշխատողները պարտավոր են անհրաժեշտության դեպքում հարցնել կոլեգաների մասնագիտական կարծիքը՝ վերջինների իրավասության սահմաններում, և գնահատել նրանց ներդրումը Բանկի գործունեության մեջ:
34. Բանկի Ղեկավարները և աշխատողները պարտավոր են լինել արդար իրենց ենթակաների հանդեպ, վերջիններիս իրավասության շրջանակներում ներգրավել նրանց որոշումների ընդունման գործընթացում, չխոչընդոտել նրանց կողմից իրենց իրավասությանը վերաբերվող հարցերով սեփական դիրքորոշման ներկայացմանը, և

տրամադրել հավասար հնարավորություններ նրանց գիտելիքների և հմտությունների զարգացման գործում:

35. Կոլեգաների հետ շփվելիս աշխատողները պարտավոր են ցուցաբերել քաղաքավարություն, չբարձրացնել ձայնը աշխատանքային վայրում, չխոչընդոտել ծառայողական պարտականությունների կատարմանը, խնայել սեփական և իր կոլեգաների ժամանակը:
36. Աշխատողը պարտավոր է ձգտել կոլեգաների հետ արդյունավետ համագործակցության հաստատման, առավելագույնս աջակցել նրանց առջև դրված խնդիրների լուծմանը:
37. Աշխատողը կարող է քննադատել կոլեգային միայն վերջինի ներկայությամբ՝ ներկայացնելով/ճշտելով բոլոր հիմքերը:
38. Բանկում արգելվում են ասեկոսենները, այլ աշխատողների զրպարտումը և վարկաբեկումը: Աշխատողն իրավունք չունի քննարկել իր կոլեգաների վարքագիծը, համոզմունքները և ոճն այդ առումով չլիազորված անձանց հետ:
39. Աշխատողը, անկախ հաղորդակցման մակարդակից, տեսակից և եղանակից, պետք է ձգտի լինել քաղաքակիրթ, բարեհամբյուր, զթալից, ցուցաբերել հանդուրժողականություն հաճախորդների և գործընկերների կողմից իր հետ ոչ կոռեկտ հաղորդակցման փաստերի նկատմամբ:
40. Աշխատողը պետք է պահպանի աշխատանքային կարգապահության կանոններ: Այն դեպքերում, երբ հանգամանքները կարող են հանգեցնել կարգապահության խախտման, աշխատողը պարտավոր է տեղյակ պահել այդ մասին իր անմիջական ղեկավարին: Ընդ որում, աշխատողը պետք է ձգտի հնարավորինս նվազեցնել այդպիսի հանգամանքների առաջացումը:
41. Աշխատողներին խորհուրդ է տրվում պահպանել աշխատանքային ոճը հագուստում, որը կհամապատասխանի Բանկի կողմից որդեգրած խմբին, և որը սահմանվում է աշխատողների արտաքին տեսքին ներկայացվող պահանջներ սահմանող փաստաթղթով:

ԳԼՈՒԽ 9

ԲԱՆԿ ԵՎ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

42. Բանկը դիտարկում է իրեն որպես այն հասարակական միջավայրի անբաժանելի տարր, որտեղ գործում է, և որի հետ ձգտում է կարգավորել ամուր հարաբերություններ՝ հիմնված փոխադարձ հարգանքի, վստահության, ազնվության և արդարության սկզբունքների վրա:
43. Կարևորագույն խնդիրներից մեկը Բանկը համարում է բնապահպանության խնդիրը: Բանկը ձգտում է խնայողաբար վերաբերվել շրջակա միջավայրին, այդ թվում՝ ռեսուրսներին (էլեկտրաէներգիա, թուղթ, վառելիք և այլն), խնայողական սպառման

միջոցով՝ հաշվի առնելով կիրառելի ստանդարտները և միջազգային սկզբունքները շրջակա միջավայրի պահպանության ոլորտում:

44. Բանկը որոշում է իր ներկայացուցչության երկրների բնակչության աջակցության նախապատվելի ուղղությունները՝ ընդունված ռազմավարությանը և հնարավորություններին, ազգային նախապատվություններին և տեղական առանձնահատկություններին համապատասխան:

ԳԼՈՒԽ 10

ԲԱՆԿԻ ԳՈՒՅՔԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄ

10.1 Բանկի աշխատողներին անհրաժեշտ է խելամտորեն և արդյունավետ օգտագործել Բանկի գույքը, կանխել ոչ իր նպատակին համապատասխան դրա օգտագործումը կամ կորուստը: Բանկի գույքը նախատեսված է աշխատողների ծառայողական նպատակներին հասնելու գործում օգնության համար:

10.2 Բանկի գույքի պաշտպանության և պատշաճ օգտագործման նպատակով աշխատողներին խորհուրդ է տրվում.

10.3 ցուցաբերել խելամիտ զգուշություն գողություն, կորուստ կամ ոչ պատշաճ օգտագործում չթույլատրելու նպատակով,

10.4 անմիջապես հայտնել իր անմիջական ղեկավարին Բանկի գույքի փաստացի կամ նախատեսվող գողության, կորստի կամ ոչ պատշաճ օգտագործման մասին,

10.5 պաշտպանել համակարգչային համակարգերը, տվյալների հենքերը, կապի միջոցները և գրավոր նյութերը երրորդ անձանց ոչ դիտավորյալ և անիրավաչափ ոտնձգությունից,

10.6 օգտագործել Բանկի գույքը, ինչպես նաև ծրագրային պրոդուկտները և հաղորդակցման ցանցերը միայն օրինական բիզնես նպատակներով կատարվող պաշտոնական պարտականությունների շրջանակներում:

ԳԼՈՒԽ 11

ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ ԵՎ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

45. Հաշվապահական հաշվառման և հաշվետվության մեջ արտացոլվող լրիվ, ճիշտ և հավաստի տվյալները հանդիսանում են Բանկի արդյունավետ և թափանցիկ գործունեության հիմնական բաղադրիչներ: Դրանք Բանկի գործունեության ընթացքում ընդունվող ռազմավարական և բիզնես որոշումների համար հիմնական աղբյուրն են:

46. Բանկի աշխատողները՝ իրենց վերապահված պաշտոնական պարտականությունների շրջանակներում, պարտավոր են ազնիվ, ճշգրիտ, ժամանակին և լրիվ ծավալով վարել գրառումներ և կազմել հաշվետվություններ

Բանկի գործունեության վերաբերյալ: Հաշվետվության ոչ ճիշտ, թերի և ոչ ժամանակին տրամադրումը Շահագրգռված անձանց անթույլատրելի է:

47. Հաշվապահական հաշվառման, ինչպես նաև հաշվետվության վարման սկզբունքների խախտման, այդ թվում դրամական միջոցները վատնելու և Բանկի չհաշվառված գույքի մասին տեղեկություններ ունեցող աշխատողը պետք է անհապաղ տեղեկացնի այդ մասին իր անմիջական ղեկավարին և Ներքին աուդիտի ղեկավարտամենտին:

ԳԼՈՒԽ 12

ՀԱԿԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆ ԿՈՌՈՒՊՑԻԱՅԻՆ

48. Բանկը կորպորատիվ մշակույթի կատարելագործման նպատակով հետևում է բաց և ազնիվ բիզնեսի վարման բարձր էթիկական ստանդարտներին, հետամուտ է լինում կորպորատիվ կառավարման և Բանկի անբիծ հեղինակության պահպանման լավագույն պրակտիկաներին:
49. Բանկում գործում է Հակակոռուպցիոն քաղաքականություն, որով սահմանվում են Բանկի հակակոռուպցիոն գործունեության իրագործման կարգը, ինչպես նաև Բանկի աշխատողների պարտականությունները կոռուպցիայի կանխարգելման, այդ թվում կոռուպցիայի պատճառների բացահայտման և հետագա վերացման գործում (կոռուպցիայի կանխարգելում):
50. Բանկի աշխատողները պարտավոր են պահպանել ՀՀ հակակոռուպցիոն օրենսդրության, Բանկի Հակակոռուպցիոն քաղաքականության, ինչպես նաև էթիկայի կոդեքսի պահանջները: Բանկի աշխատողները՝ անկախ իրենց զբաղեցրած պաշտոնից, պատասխանատվություն են կրում Բանկի սույն Հակակոռուպցիոն քաղաքականության սկզբունքների և պահանջների չպահպանման համար:
51. Բանկի աշխատողը պետք է հրաժարվի հովանավորական ուղևորություններից և թանկարժեք նվերներից համ հյուրասիրություններից՝ կապված իր զբաղեցրած պաշտոնի կամ ծառայողական պարտականությունների կատարման հետ: Բանկի աշխատողը կարող է ստանալ համեստ նվերներ կամ հյուրասիրություններ, եթե դա կապված է նորմալ աշխատանքային գործունեության հետ (օրինակ՝ Բանկի անունից կազմակերպված շնորհանդեսների, սեմինարների ընթացքում): Աշխատողը պետք է ներկայացնի գրավոր հաշվետվություն իր ղեկավարին կամ Անձնակազմի կառավարման ղեկավարին տասը հազար դրամը գերազանցող նվերների մասին:
52. Բանկի Ղեկավարներին և աշխատողներին արգելվում է ուղղակի կամ անուղղակի, անձամբ կամ երրորդ անձանց միջոցով մասնակցել կոռուպցիոն գործողություններին, առաջարկել և ստանալ կաշառքներ, չարաշահել իր լիզոնությունները, իրականացնել առևտրային կաշառում վարչական և այլ ընթացակարգերը հեշտացնելու նպատակով կամ իր կամ երրորդ անձանց համար փողի, արժեքների, այլ գույքի կամ գույքային բնույթի ծառայությունների տեսքով եկամուտ, այլ գույքային իրավունքներ ստանալու նպատակով:

53. Բանկի Ղեկավարներին և աշխատողներին արգելվում է ստանալ պարգևատրումներ Բանկից դուրս իրականացված գործունեության համար (ներառյալ ելույթների, խորհրդատվությունների կամ շնորհանդեսների դիմաց), որոնք առաջարկվել են կապված Բանկում աշխատողի զբաղեցրած պաշտոնի հետ: Այն դեպքում, եթե հրաժարումը պարգևատրումից կարող է հանդիսանալ պարգևատրում առաջարկողի տարակուսանքի պատճառ, այդ գումարը պետք է փոխանցվի Բանկ (սույն կետում նշված սահմանափակումները կարող են կիրառվել այն դեպքում, երբ Բանկի աշխատողը ելույթ է ունենում որևէ հասարակական միջոցառման ընթացքում կամ ներկայացնում է Բանկը):
54. Բանկի անունից տրամադրվող նվերները և ներկայացուցչական ծախսերը, կամ Բանկի ղեկավարների/աշխատողների կողմից այլ անձանցից և կազմակերպություններից իրենց պաշտոնական պարտականությունների կատարման դիմաց ստացվող նվերները պետք է համապատասխանեն գոյություն ունեցող գործնական շրջանառության և ՀՀ օրենսդրության և Բանկի ներքին իրավական ակտերի պահանջներին:
55. Բանկի աշխատողների մոտ հակակոռուպցիոն գիտակցության և մշակույթի պատշաճ մակարդակի ձևավորման համար բանկում անց է կացվում աշխատողների պարբերական ուսուցում՝ կոռուպցիայի հետ կապված ռիսկերի և դրանց հետևանքների պարզաբանման նպատակով:

ԳԼՈՒԽ 13

ԻՆՍԱՅՐԵՐԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՈՉ ԻՐԱՎԱԶՍՓ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԵՎ ՇՈՒԿԱՆ ՄԱՆԻՊՈՒԼՅԱՑԻԱՑԻ ԵՆԹԱՐԿՄԱՆ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՈՒՄ

56. Բանկն իրականացնում է գործունեություն ինսայդերական տեղեկատվության ոչ իրավաչափ օգտագործման և (կամ) շուկան մանիպուլյացիայի ենթարկման կանխարգելման, բացահայտման և կանխման ուղղությամբ:
57. Բանկի Ղեկավարները և աշխատողները՝ իրենց լիազորությունների սահմաններում, պարտավոր են ձեռնարկել իրենցից կախված բոլոր միջոցները ինսայդերական տեղեկատվության ոչ իրավաչափ օգտագործման, տարածման պաշտպանության և չթուլյատրման գծով:
58. Բանկի այն աշխատողը, որին հայտնի է դարձել ինսայդերական տեղեկատվության ոչ իրավաչափ օգտագործման և (կամ) շուկան մանիպուլյացիայի ենթարկման մասին, Բանկի ներքին իրավական ակտերով սահմանված կարգով պետք է անհապաղ տեղեկացնի այդ մասին իր անմիջական ղեկավարին, Վերահսկողական ծառայությանը (կոմպլաենս):
59. Բանկի Ղեկավարները և աշխատողները ՀՀ օրենսդրությամբ, Բանկի ներքին իրավական ակտերով սահմանված կարգով, պետք է տեղեկացնեն Բանկի համապատասխան ստորաբաժանմանը նրանց պատկանող Բանկի արժեթղթերի և

արժեթղթերով իրականացված գործարքների մասին, որոնցում նրանք հանդես են գալիս որպես կողմ, շահառու, միջնորդ կամ ներկայացուցիչ:

ԳԼՈՒԽ 14

ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԲԱՑԱՀԱՅՏՈՒՄ

60. Բանկն ապահովում է իր գործունեության վերաբերյալ տեղեկատվության բացահայտումը ՀՀ օրենսդրությանը և միջազգային ստանդարտներին համապատասխան՝ հավաստիության, կանոնավորության, դրա ներկայացուցչության օպերատիվության, Բանկի թափանցիկության և դրա առևտրային շահերի պահպանման միջև հավասարակշռության սկզբունքներից ելնելով:
61. Հաճախորդներին և գործընկերներին տրամադրվող տեղեկատվության ծավալն որոշվում է նրանց տրամադրվող ծառայությունների ծավալով՝ ՀՀ օրենսդրությանը, Կողեքսին և Բանկի այլ ներքին իրավական ակտերին համապատասխան:
62. Բանկի Ղեկավարների և աշխատողների կողմից Բանկի գործունեության մասին տեղեկատվության տարածումը զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչներին իրականացվում է կիրառվող օրենսդրության և Բանկի ներքին իրավական ակտերի պահանջներին համապատասխան:

ԳԼՈՒԽ 15

ՕՐԵՆՍԴՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԻ ԵՎ

ԲԱՆԿԻ ՆԵՐՔԻՆ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԱԿՏԵՐԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒՄ

63. Յուրաքանչյուր ղեկավար/աշխատող պետք է պահպանի ՀՀ օրենսդրության, ինչպես նաև Բանկի ներքին իրավական ակտերի պահանջները, որոնց շրջանակներում նա իրականացնում է լիազորություններ կամ կատարում պաշտոնեական պարտականություններ:
64. ՀՀ օրենսդրության, ինչպես նաև Բանկի ներքին իրավական ակտերի պահանջների խախտումը կրում է հեղինակային և այլ ռիսկեր Բանկի համար, նպաստում է Բանկի գործունեության արդյունավետության նվազմանը և վնասների առաջացմանը, որը ուղղակիորեն կարող է արտացոլվել դրա բոլոր աշխատողների բարեկեցության վրա:
65. Բանկի Ղեկավարները և աշխատողները Բանկի ներքին իրավական ակտերով սահմանված կարգով պատասխանատվություն են կրում ՀՀ օրենսդրության և Բանկի ներքին իրավական ակտերի պահանջները չպահպանելու համար:

ԳԼՈՒԽ 16

ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԷԹԻԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՎ

66. Աշխատողների կողմից որոշումներ ընդունելիս խորհուրդ է տրվում գործել ամբողջ պատասխանատվությամբ և քննարկել ծագող էթիկական խնդիրներն իրենց անմիջական ղեկավարների հետ: Եթե քննարկման արդյունքում ընդունելի լուծում չգտնվի, ապա համապատասխան խնդրի վերաբերյալ աշխատողը կարող է տեղեկացնել Անձնակազմի կառավարման վարչությանը՝ պարզաբանումներ ստանալու նպատակով, իսկ ներքին իրավական ակտերով սահմանված դեպքերում՝ Վերահսկողական ծառայությանը (կոմսյուլանես):
67. Բոլոր աշխատողներն իրավունք ունեն խորհրդակցելու անմիջապես Անձնակազմի կառավարման վարչության էթիկայի հարցերով պատասխանատու ներկայացուցչի հետ: Նշված ներկայացուցիչը տրամադրում է ՀՀ օրենսդրության, Կողեքսի և Բանկի այլ ներքին իրավական ակտերի պահանջներին համապատասխանող խորհուրդներ:

ԳԼՈՒԽ 17

ԿՈՂԵՔՍԻ ԽԱՆՏՈՒՄ

68. Բանկի ղեկավարների և աշխատողների կողմից անօրինական, ինչպես նաև սույն Կողեքսի դրույթները խախտող գործողությունների կատարման դեպքում, Բանկի նկատմամբ կարող են կիրառվել կարգավորող և վերահսկող մարմինների ազդեցության միջոցներ:
69. Բանկի ղեկավարների և աշխատողների բոլոր հարցերը և հաղորդագրությունները ՀՀ օրենսդրության կամ սույն Կողեքսի իրենց հայտնի կամ ենթադրվող խախտումների վերաբերյալ մանրամասն և օբյեկտիվորեն քննարկվում են Բանկի ներքին իրավական ակտերին և ՀՀ գործող օրենսդրությանը համապատասխան:
70. Աշխատողները Բանկի ներքին իրավական ակտերին համապատասխան իրավունք ունեն հաղորդել ՀՀ գործող օրենսդրության, Բանկի ներքին իրավական ակտերի և կազմակերպա-կարգադիր փաստաթղթերում առկա խախտումների մասին նրանց հայտնի փաստերի կամ հիմնավորված կասկածների վերաբերյալ, այդ թվում չարաշահումների, կոռուպցիայի, խարդախության և այլ գործողությունների վերաբերյալ, որոնք կարող են բերել նյութական վնասի կամ Բանկի գործնական հեղինակության կորստի: